

Xylem Water Solutions Norge AS

Xylem Flygt

Avd Bodø, Nordland fylke

	Øystein Sigurdson	Filialsjef / Salg VA	Tlf.: 75503551 Mob.: 48192662	oystein.sigurdson@xyleminc.com
	Ole Petter Larsen	Salgsingeniør VVS	Tlf.: 75503552 Mob.:90278460	ole.petter.larsen@xyleminc.com
	Trond Inge Svendgård	Service tekniker	Tlf.: 75503553 Mob.: 99537598	trond.inge.svendgard@xyleminc.com
	Kim Ernsten	Service tekniker	Mob: 41549623	kim.ernsten@xyleminc.com

---

DNV BUSINESS ASSURANCE

MANAGEMENT SYSTEM CERTIFICATE

Certificate No. 2007-SKM-AQ-2512 / 2007-SKM-AE-1239

This is to certify that

Xylem EMEIA

has been found to conform to the Management System Standards:

ISO 9001:2008, ISO 14001:2004

In Europe

At locations as described in the Appendix (5 pages)

This Certificate is valid for:

**Providing water and wastewater technologies and solutions
including associated parts and services.**

Initial Certification date:

2007-06-13

This Certificate is valid until:

2016-12-31

*The audit scheduling has been planned
under the supervision of:*

Amelie Sjöström
Project Manager

Place and date:

Stockholm, 2014-03-11

for the Accredited Unit:

**DNV CERTIFICATION AB,
SWEDEN**

Ann-Louise Pätt
Management Representative

Arbeidsmiljø

Helse

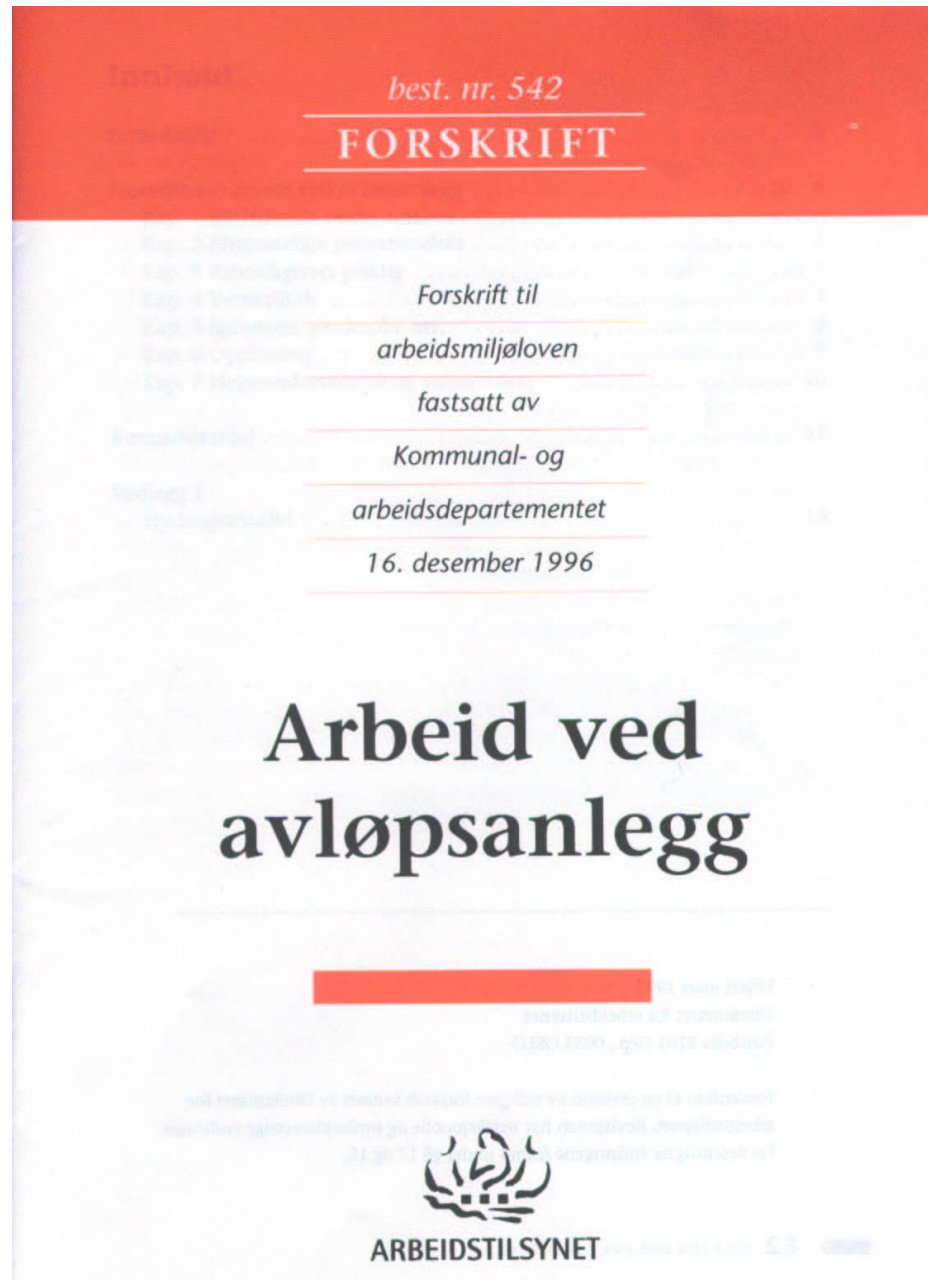
Miljø

Sikkerhet

Innen disse tre feltene finnes det et omfattende offentlig regelverk.

For å sikre at dette følges har de statlige myndigheter bestemt at alle landets kommuner (og alle private bedrifter) skal ha et internkontrollsystem

Forskrifter for arbeid ved avløpsanlegg

Innledning

Arbeidstakere ved avløpsanlegg er utsatt for helsefare ved biologiske faktorer (smittestoffer og produkter fra smittestoffer) og gasser som følge av forurenset luft og vann. Kontakten med de biologiske faktorer kan skje ved innånding, svelging og hudkontakt. Det er derfor behov for spesielle vernetiltak for å redusere risikoen for helseskade mest mulig.

Arbeidsgiver har plikt til å etablere et internkontrollsystem for å påse at virksomheten etterlever lover og forskrifter, i.f. Forskrifter om internkontroll. De særlige vernetiltakene som iverksettes, skal beskrives i internkontrollsystemet.

Forkrift om hvilke virksomheter som skal ha knyttet til seg verne- og helsepersonale er gjort gjeldende for næringsgruppe 92 Renovasjon og rengjøring

Forskriften gjelder ved arbeid på alle typer avløpsanlegg. Ved spesielle typer avløp, som f. eks. giftbad fra kjemisk galvanoteknisk industri, må det tas særskilte forholdsregler. Arbeidsgiver har plikt til å skaffe seg kunnskap om arten av avløp i det enkelte tilfelle, og ta de nødvendige forholdsregler.

Forskrifter for arbeid ved avløpsanlegg

Kap. 1 Innledende bestemmelser.

§ 2 Definisjoner

Avløpsanlegg omfatter avløpsnett, eventuelle pumpestasjoner, renseanlegg og utløpsledning

Avløpsvann er fellesbetegnelsen for alt vann som har vært brukt, enten det er blitt forurenset eller ikke.

§ 3 Straffebestemmelser

Overtredelse av denne forskriften staffes etter arbeidsmiljøloven kap. XIV og staffelovens § 48a og § 48b.

Forskrifter for arbeid ved avløpsanlegg

Kap. 2 Alminnelige bestemmelser

§ 5 Hvem forskriftene retter seg mot.

Arbeidsgiver har plikt til å sørge at bestemmelsene i denne forskriften følges

Kap. 3 Arbeidsgivers plikter.

§ 7 Risikovurdering og iverksetting av tiltak.

I forbindelse med det arbeid som skal utføres, skal arbeidsgiver sørge for en løpende enkeltvis og samlet vurdering av de fysiske og organisatoriske forhold som kan innebære en risiko for helseskade hos arbeidstaker.

Arbeidsgiver skal iverksette tiltak for å fjerne eller redusere risikofaktorer så langt det er mulig.

Hvis risikofaktorer ikke kan fjernes, skal arbeidsgiver søke å redusere faren for helseskader ved å endre organiseringen av arbeidet.

Dersom dette ikke er tilstrekkelig, skal det stilles egnede og hensiktsmessige hjelpemidler og/eller personlig verneutstyr til rådighet for arbeidstaker.

Forskrifter for arbeid ved avløpsanlegg

Kap. 4 Vernetiltak.

§ 13 Verneklær og utstyr.

Arbeidstaker som kommer i direkte kontakt med avløpsvann eller slam, skal bruke vanntette overtrekksklær, støvler og hansker.

§ 15 Tiltak for lavt oksygeninnhold, helsefarlige og eksplosive Gasskonsentrasjoner.

Dersom det ved inspeksjon eller andre mindre arbeider er nødvendig å gå inn i rom som inneholder helsefarlige gasser, som har for lavt oksygeninnhold, eller der det er fare for eksplosjon, skal det ikke utføres arbeid utover det som er nødvendig. Det skal ikke utføres arbeid som kan forårsake brann eller eksplosjon. Verktøy og redskap skal være av ikke gnistdannende materiale. Det skal i tilfelle brukes åndedrettsvern med frisklufttilførsel, og livline med løftesele. Dersom det ikke er fare for eksplosive gasser eller for lavt oksygeninnhold, kan det benyttes annet åndedrettsvern som gir tilfredsstillende beskyttelse mot de aktuelle helsefarlige gassene.

Arbeidssted skal ha varselskilt med forbud mot røyking og bruk av åpen ild.

Forskrifter for arbeid ved avløpsanlegg

Kap. 4 Vernetiltak (forts.)

§ 16 Sikkerhetsvakt.

Ved arbeid der det kan være fare for drukning, fall, oksygenmangel i luften, farlige gasskonsentrasjoner, som nevnt i § 15, eller fare for liv eller helse skal minst en person tillegges oppgaver som sikkerhetsvakt.

Sikkerhetsvakt skal ha nødvendige hjelpemidler og verne- og førstehjelpsutstyr til rådighet.

Kap. 7 Helseundersøkelse og vaksinasjon.

§ 24 Helseundersøkelse.

Alle arbeidstakere som kan bli eksponert for giftige eller helseskadelige stoffer (herunder biologiske faktorer), skal tilbys helseundersøkelse ved ansettelse og deretter med regelmessige mellomrom.

§ 25 Vaksinasjon.

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne tilbys vaksinasjon mot der eller de biologiske faktorer de kan bli eksponert for dersom sikker og effektiv vaksine foreligger. Arbeidstakerne skal informeres om fordeler og ulemper ved å la seg vaksinere. Arbeidsgiver skal dekke alle utgiftene ved vaksinasjon.

Arbeidsmiljø forts.

Hva innebærer så internkontroll?

Si hva du skal gjøre

Gjør det du sa du skulle

Sjekk at du har gjort som du sa

Sørg for at det dokumenteres

- **Personlig Verneutstyr:**
- Hjelm
- Arbeidsklær
- Ulike hansker
- Vernesko/støvler
- Hørselvern
- Vernebriller
- Gassmåler
- Lommelykt (ikke til Ex)

- **Personlig Verneutstyr:**
- Gassmaske (hel m/filter)
- Førstehjelpsutstyr
- Fallsikringsutstyr
- Evt. bjelkeklype

Personlig verneutstyr

Det er viktig å sørge for:

- Kontroll/sjekk av funksjon
- Kalibrering
- Oversikt/hvem har hva?

- Hva er det aller viktigste med personlig verneutstyr?
- Det er å BRUKE det!
- I bilen, garderoben, hjemme eller lignende gjør det ingen nytte

Personlig verneutstyr

Husk at:

Det er du som må sørge for at du bruker verneutstyret

Det er bare du som kan ta ansvar for egen sikkerhet

En evt. ulykke går først og fremst ut over deg selv

Det beste ”verneutstyret” er å bruke hue!

Arbeide i pumpestasjon

(over bakkenivå)

- Kan ettersyn utføres av bare 1 mann?
- JA, forutsatt bruk av verne-/fallsikringsutstyr og at det er foretatt en risikoanalyse
- NB! Å gå ned under toppdekke er IKKE lov uten sikkerhetsvakt oppe på toppdekke

Hydrogensulfid

- I stillestående vann og slamansamlinger kan bl. a. gassen hydrogensulfid dannes
- Hydrogensulfid er en fargeløs gass som er noe tyngre enn luft, og som i lave konsentrasjoner har en typisk lukt av råtne egg. I høye konsentrasjoner vil gassen lamme luktesansen, slik at den ikke lenger kan luktes.
- Hydrogensulfid er en giftig gass.
- I lave konsentrasjoner virker gassen irriterende på slimhinnene i luftveier og øyne. Gassen kan også i lave konsentrasjoner gi allmennsymptomer som trøtthet, uvelhet og hodepine
- I høyere konsentrasjoner har den sterk akutt giftvirkning, med symptomer som hodepine, kvalme, svimmelhet og brekninger.
- Ved ekstra høye konsentrasjoner vil en kunne få pustebesvær, lungeødem og eventuelt respirasjonslammelse, og i verste fall utvikling mot bevisstløshet og død.

Skadevirkninger av hydrogensulfid (akutte virkninger på mennesket)

Konsentrasjoner av Hydrogensulfid i ppm

0,0005 – 0,15	Symptomer
5 -	Laveste nivå der en kjenner lukt
20 -	Begynnende øyeirritasjon
	Økende øyeirritasjon, irritasjon av luftveier
	Begynnende allmennsymptomer som : Trøtthet, hodepine, kvalme, svimmelhet og psykiske Symptomer
50 -	Alvorlige øyeskader
	Økende generelle symptomer
100 -	Svekket, etter hvert lammet luktesans
	Gjentatte eksponeringer kan gi varige skader på hjernen
200 -	Fare for lungeødem (vann i lungene). Kan bli livsfarlig
300 -	Livsfarlig, lungeødem
500 -	Først økt, så nedsatt pustefrekvens. Etter hvert lammelse av pusten, øg død
1000 -	Øyeblikkelig besvimelse. Død etter kort tid på grunn av Lammelse av pusten

Arbeide i pumpestasjon (over bakkenivå)

- Gassmåling utføres.
- Funksjon på frisklufteranlegg sjekkes.

Arbeide med pumpe(r)/rør/ventiler

- Ved arbeide som kun omfatter den ene pumpa eller utstyr i forbindelse med denne, er det meget viktig å kontrollere at det er riktig pumpe som er avslått før arbeidet påbegynnes! Den aktuelle styring må merkes med fareskilt for å unngå utilsiktet start

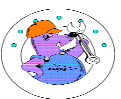

Har du lov til å ta ut sikringen?

Arbeide nede i pumpestasjon (under bakkenivå)

- Før noen går ned i pumpestasjon (dvs. under bakkenivå) skal følgende måles:
- *Mengde Hydrogensulfid*
- *Mengde eksplosive gasser (Metan)*
- *Mengde oksygen*

Arbeide nede i pumpestasjon (under bakkenivå)

- Indikeres det gassmengde over faregrense eller for lite oksygen skal ingen gå ned før det er foretatt tiltak som har senket gassnivået under faregrensen og/eller økt oksygenmengden over minimum!
- Primært skal dette gjøres med ekstern tilførsel av friskluft ved hjelp av vifte.

Arbeide nede i pumpestasjon (under bakkenivå)

- Unntaksvis kan det gjøres ved hjelp av bærbart friskluftutstyr (forutsetter godkjenning fra lege for bruk av pusteutstyr).

Arbeide nede i pumpestasjon

(under bakkenivå)

- Det skal alltid stå en sikkerhetsvakt oppe på toppdekke. Denne personen skal ha tilgang på nødvendig sikkerhetsutstyr
- I tillegg skal den som går ned ha på seg:
  - *gassmåler*
  - *fluktapparat*
  - *sele*
  - *hjelme*

Bruk av fluktutstyr

- Ved evt.gassalarm under arbeide under bakkenivå skal fluktutstyret tas på for deretter omgående å gå ut.

Ved ulykke

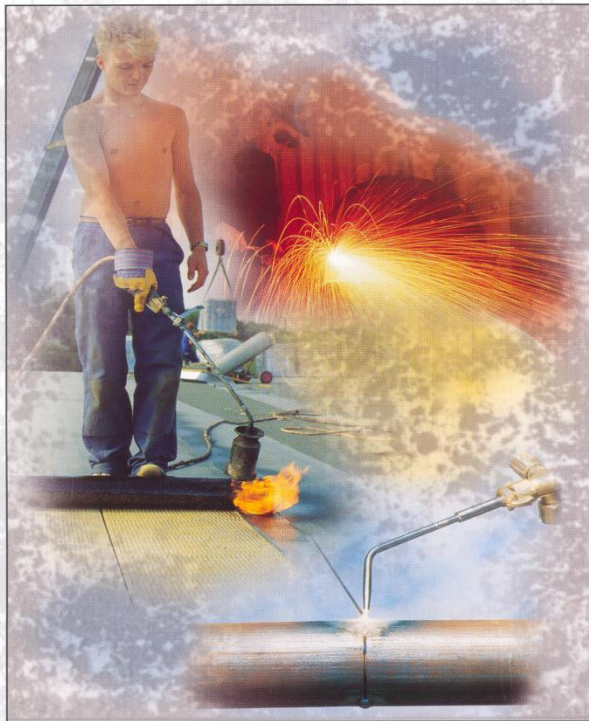
Hva nå?

Med sele går det greit å
heise opp en person

Alle som utfører
må ha
varme arbeider
sikkerhetssertifikat!

**NORSK BRANNVERN
FORENING**
Landsforening til motarbeidelse av brannfaren

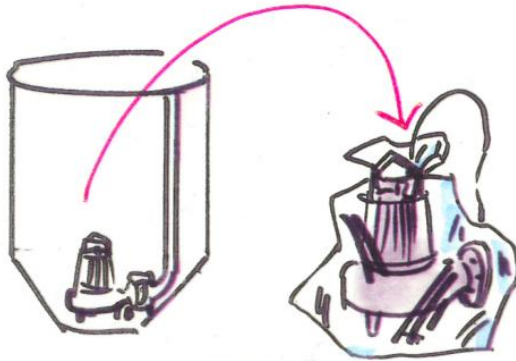
Også sikkerhetsvakt
skal ha varme arbeider
sikkerhetssertifikat.

Flygt's HMS-konsept for senkbare pumper

1

Minimalisere behovet for å ta opp pumpen

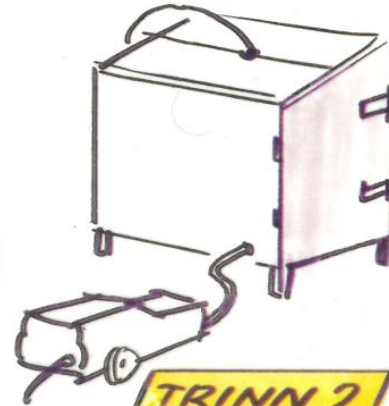

TRINN 1

FLYGT-SEKKEN
Pumpen løftes og settes rett ned i en sekk (engangsbruk, nedbrytbar)

2

Helhetlig opplegg for håndtering

TRINN 2

VASKESTASJON
Ved ankomst verksted (Flygt's eller kommune) settes pumpen rett i vaskestasjon (vask, desinfisering)

TRINN 3

REPARASJON
av vasket og desinfisert pumpe

NB! OM NØDVENDIG SETTES BYTTEPUMPE NED

Løfteinnretninger

Skal ha årlig kontroll av autorisert personell.

Godkjent utstyr merkes med farve. I tillegg ifylles et kontrollskjema.

KRANKONTROLLEN
ING. L. GILINSKY

Kunde: _____

KONTROLLKORT FOR LØFTEINNRETNING

Kran/talje type: *Stålløft / kjettingtalje*   Serifikat nr.: _____
 Last: *1,0 t*   Type: *405 k*   Fabrikkmr.: *1404851*
 Spennviddekranam.: _____   Plassering: *Mjere Verksted*

<p>STÅLKONSTRUKSJON:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 1. Forbdragerhjulkasse undersøkt ☒ 2. Visuell kontroll av agreskanneriser ☒ 3. Visuell kontroll travers/bjelke ☒ 4. Visuell kontroll bottefeste svingkran ☐ 5. _____ <p>HEISVERK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ 6. Kjetting, slitasje, feste ☒ 7. Kontroll slurekobling ☒ 8. Oppheng kjettingtalje ☒ 9. Låsing av opphengskrok ☒ 10. Bremsinnstilling ☐ 11. Endstrykeringal ☐ 12. Trommel ☐ 13. Wire, wirefeste, klemmer ☐ 14. Wireoverføringlemmband ☐ 15. Overblokk/travers ☒ 16. Underblokk, krok, sikring ☒ 17. Mærking av krok, underblokk ☐ 18. Overlastbryter ☐ 19. Stand timeteller: ☐ 20. _____ <p>LOPEKATT</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 21. Kjørerulldrev ☐ 22. Bremsinnstilling ☐ 23. Skyteforbindelser ☐ 24. Brekkebryter/buffer ☐ 25. _____ <p>KRANKJØREVERK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 26. Løpewaldrankransdrev ☐ 27. Bremsinnstilling ☐ 28. Skyteforbindelser ☐ 29. Skytebryter/buffer ☐ 30. _____ 	<p>BEVEGLIGE KABLER:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ 31. Røstentilførsel ☒ 32. Kjøbel for bevegelig tablå ☒ 33. Tablåkabel ☒ 34. Tablå ☐ 35. Nedstopp ☐ 36. _____ <p>HOVEDSTRØMTILFØRSEL:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 37. Tådd, skemma, visuell kontroll ☐ 38. Peger, trådstetter, visuell kontroll ☐ 39. Skyemavtagere, visuell kontroll ☐ 40. Låsar sikkerhetsbryter ☐ 41. El-skjapkoblingsboks ☐ 42. _____ <p>FØRERHUS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 43. Adkomst ☐ 44. Brannsikkerhet ☐ 45. Glass ☐ 46. Viftdusvisker, utendørs ☐ 47. Ventilasjon, varme ☐ 48. Nedstoppknapp ☐ 49. Signalthorn ☐ 50. Kontrollere ☐ 51. Nullstillingssperre kontroller ☐ 52. _____ <p>KRANBANE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 53. Visuell kontroll ☐ 54. _____ <p>GENERELT</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ 55. Skilt ☒ 56. Rust ☒ 57. Instruksjonsbok ☐ 58. Kontrollbok, sertifikater ☐ 59. Generelt inntrykk ☐ 60. _____
---	---

Vurdering   god stand   må repareres   må utskiftes   mangler

Kommentarer: _____

_____

_____

Mjere den *13 12 95* Insp. *M. Svan*

Utstyr levert før 1/1-1995 skal i tillegg prøveløftes med 50% overvekt hvert 4. år.

Arbeidsmiljø forts.

Hva påvirker dette?

Overbygg

Pumpe-/hjultype

Tilleggsutstyr

Antall uforutsette driftsstopp

Mengden manuelt ettersyn

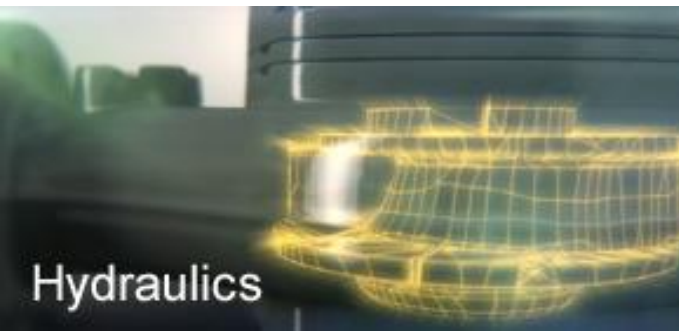
Oppstillingsmåte?

Xylem produkter for bedre HMS

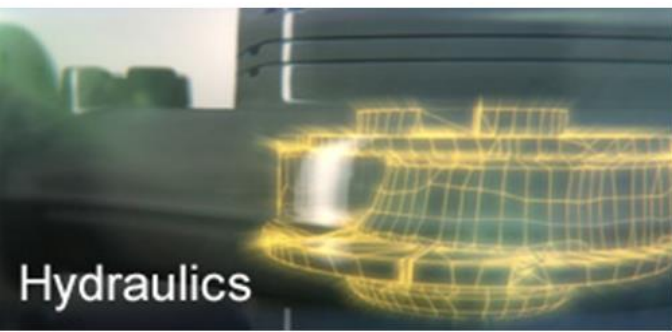
SUPERIOR EXPERTISE

WITHIN WASTEWATER PUMPING

EXPERIOR

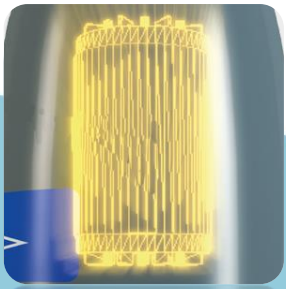

N-hjulet

Flying N

xylem
Let's Solve Water

MOTOR

xylem
Let's Solve Water

LSPM (Line Started Permanent Magnet) motorer
IE3 virkningsgrad

SmartRun™ SRC311

Forprogrammert

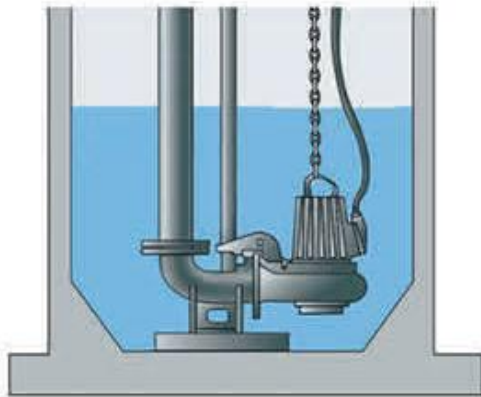
Frekvensstyrt

Avløpppumpestyring

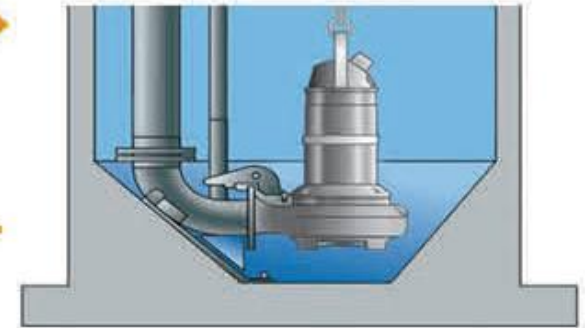
Rengjøringsfunksjoner

1. Slurpefunksjon hver 12 syklus, kan slås av, trenger ikke APF
2. Varierende startnivå = setpunkt eller inntil 20 cm under
3. Alle pumpesykluser starter med max frekvens for rens av rør
4. Automatisk rensesekvens for pumpehjul, 5 reverseringer

Flygt TOP sumpbunn

800L Water
49kg Solids in each Sump

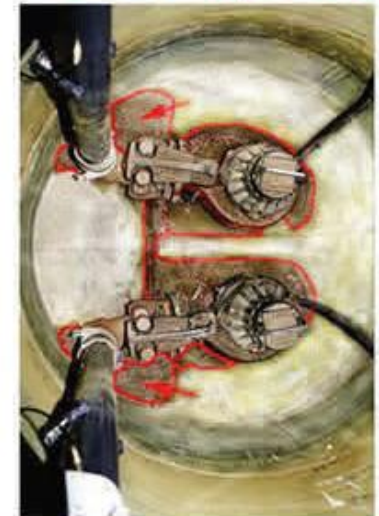
Conventional sump design

Flygt TOP sump design

94kg

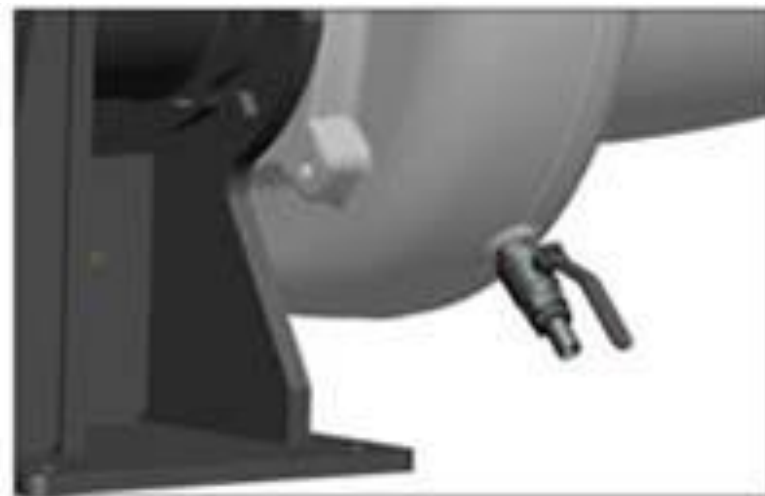
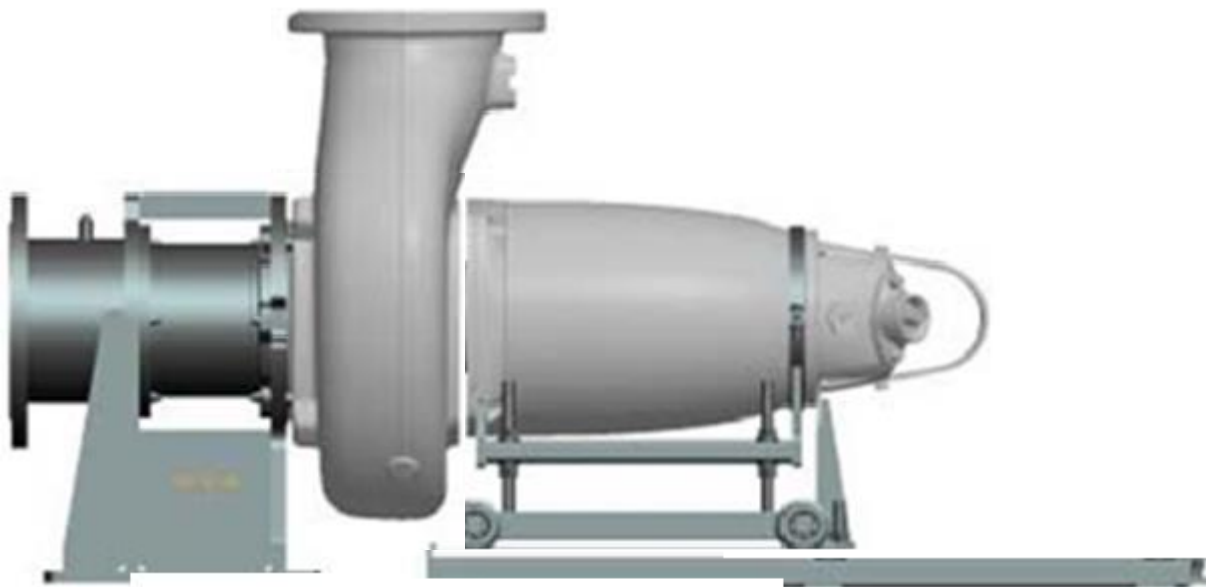
10 Pump Cycles

4kg

Ny utførelse for tørrstilt liggendepumpe: FLYGT NZ

VOGN

Takk for oppmerksomheten!